

KIRKETUKT I YNGRE KIRKER

av

GABRIEL EIKLI

Denne artikkel er et utdrag av et foredrag holdt på Det lutherske verdensforbunds misjonsmøte i Sigtuna, Sverige, 31. juli til 6. august i år. Forfatteren gjør oppmerksom på at foredraget, som ble holdt på engelsk, med hensikt behandler emnet i relasjon til misjonæren og Det fjerne østen. En representant for de unge kirker, pastor Moshi (fra Tanganyika), holdt foredrag over samme emne med tanke på Afrika og de «nasjonale» medarbeidere. Pastor Moshi ga i sitt foredrag også den bibelske begrunnelse for kirketukt samt den historiske bakgrunn. Det foredrag som det her gis et sammendrag av på norsk, hadde et bevisst praktisk sikte. — Red.

Vanskelighetene ved dette emnet er å bringe fram noe positivt og konstruktivt. Å behandle den negative siden og fortelle hva som er galt, er lett. Det er ikke vanskelig å kritisere alle feil som misjonærene og deres nasjonale medarbeidere har gjort. Å finne den positive løsning og si hvorledes effektiv kirketukt skal utføres, det er problemet. For meg betyr ikke kirketukt bare det å behandle individuelle tilfelle av synbare og skamløse synder. Det betyr mer enn det. Det menes ikke bare det å hjelpe enkelte kristne til å leve et moralsk og pent liv.

Guds-ordet sier oss at «dersom ett lem lider, da lider alle lemmene med, og om et lem hedres, da gleder alle lemmene seg med» (1. Kor. 12.26). Det vil si at dersom ett lem lider, influerer det på hele legemet. Kirketukt er i virkeligheten noe som vedkommer hele legemet, hele kirken. Mangel på kirketukt i de yngre kirker betyr åndelig hjelpeløshet, fordi den Herre Jesus Kristus ikke har fått den rette plass i hjertene.

Budskapet og budbæreren

Det er to bestemte faktorer i alt misjonsarbeid: Budskapet og budbæreren.

Dersom budskapet feiler, feiler også budbæreren. Guds-ordet forteller oss at «en sår og en annen høster. Jeg har utsendt eder for å høste det som de ikke har arbeidet med» (Joh. 4, 37—38). Atter sier ordet: «De som sår med gråt, skal høste med fryderop. De går gråtende og bærer den sed de strør ut, de kommer hjem med fryderop og bærer sine kornband» (Salme 126, 5—6). «Den som karrig sår, skal karrig høste, og den som sår med velsignelse, skal høste med velsignelse» (2. Kor. 9.6). Vi er altså ikke bare såmenn, men vi er også høstfolk.

Å «så med tårer» betyr først av alt å *utføre kirketukt*. Denne tanke slo ned i meg da jeg som ung misjonær, en nykommer, så en Gud-hengiven misjonær gråte sammen med en kristen som hadde falt i synd. Denne opplevelse gjorde et mektig inntrykk på meg, som har fulgt meg siden. Hvorledes kan kirketukt bli utført uten sorg, medfølelse og tårer?

Jeg møtte en *budbærer* med et *budskap*. Hun sådde med tårer og høstet med fryderop. Den ulykkelige, nyomvendte kristnes sorg ble hennes sorg, og sammen fikk de også dele gleden i sjelesorgen. Hun var en budbærer mellom Guds ord og kristenlivets erfaringer i nederlag og seier.

Gjennom bønnelivet og lesningen av Guds ord, gjennom åndelige erfaringer lærer misjonæren det vi på norsk kaller «sjelesorg», på tysk «Seelsorge». Dette ordet finnes ikke på engelsk, men det betyr å ha omsorg for sjelene, drevet av en hellig lengsel. Dette er et fundamentalt grunnlag for den som skal utføre disiplinært arbeid mellom med-kristne.

Vi kan legge merke til at sjelesorgen faller alltid på en viss type misjonærer. Det er de som selv gjennom sitt liv setter et åndelig eksempel.

Fremfor alt, la oss holde fram med å så, men la det ikke bare bli med det. Skal tro om ikke mange av oss lutherske misjonærer i vår omsorg for sjelene mangler det som er nevnt i

disse ord: «med tårer» og «gråt»? Lider vi av det som William Booth kaller «forbannelsen ved tørrøyet kristendom»?

De feilgrep som er gjort av misjonærene og deres medarbeidere er gjentatt og forkynt ofte nok. De er «legio», og jeg skal være den siste til å nekte det. En nykommer på misjonsmarken har ofte en trang til å være langt frampå, legger seg bort i små detaljer, som ofte vil reise seg foran dem som store fjell, bare fordi de ikke er i stand til å forstå stillingen. Som utlending mangler han erfaringene og forutsetningene til å forstå et hedensk miljø. I mange tilfelle ville løsningen blitt bedre om misjonæren ikke blandet seg inn. Hvor ofte har vi ikke hørt de nasjonale kristne si om misjonæren: «Hva forstår han av dette?» En slik uttalelse var ofte på sin plass.

F. eks. i et land som Japan. Hvorledes kan en uerfaren misjonær dra opp linjen mellom de religiøse og nasjonale følelser hos en japper? I sin dom mellom avgudsdyrkelse og nasjonale skikker i Japan har mange misjonærer gjort et dårlig arbeid. Det ble for mye av kompromissets vei. Skal tro om det finnes en kirke i hele verden som har lidd så mye av ynkelig ledelse fra mange misjonærers side som den japanske kirke? Det har ikke vært avgjort nok i dette spørsmål. Det er en stor forskjell på de japanske og koreanske kristne i dette spørsmål. En av grunnene til dette er at det i Korea har vært vekkelse, og det var mange misjonærer som ikke gikk kompromissets vei.

Den kristne disiplinen kan forebygges. Dr. Nevius sier i sin bok om misjonsmetodikk: «Gjør det ikke for lett å bli en kristen. La standarden av det kristne livet bli så avgjort fra den hedenske at det ikke blir noe spørsmål om hva troen på Kristus står for i bevisstheten hos de ikke-kristne, når de kommer i kontakt med de kristne.»

Dåpsundervisningen

Jeg tror på et avgjort evangelisk budskap fra den første begynnelse og en avgjort dåpsundervisning av katekumenene som forberedes til dåp. La de alltid og under alle omstendigheter få klar beskjed om den fulle pris i alle livets henseender for dem

som vil følge Kristus. Det er denne forberedelse som stort sett skal avgjøre den kristne disiplinen i de yngre kirkene.

Dåpskandidatene avlegger vitnesbyrd om at de ved dåpen er korsfestet med Kristus (Gal. 2.20) og begravet med ham (Rom. 6.4), — og oppreist med ham for å vandre i det nye livet (Kol. 3.1). Paulus minner fra sin fangecelle efeserne om dette nye livet (Ef. 4.1f). Dette nye livet blir mottatt ved den nye fødsel og skal vedvare i en kristens liv, — og aldri ta slutt.

Spørsmålet blir: Eier våre dåpskandidater det nye livet? Har det foregått noen forandring i deres liv? Jeg tror vi har rett til å stille slike spørsmål angående våre dåpskandidater.

Det er en kjent ting at evangelieforkynnelsen alltid vil skape store problemer når den støter på gamle hedenske, religiøse skikker, da vi vet at selve evangeliet kjenner intet kompromiss på dette punkt. Dersom husbonden i et hedensk hjem vil bli en kristen, må han rense sitt hus for avguder, hus-templer, «butsedan», og kvitte seg med fedre-tavlene. La ham gjøre dette selv, og la ham selv gjøre det kjent. Dette skal være hans vitnesbyrd til Frelserens ære. Det første bud taler klart nok om hvem som er den suverene Herre. Aldri skulle noen bli døpt før dette spørsmål er klart. En kan godt si at kirketukten begynner her.

Et nært samarbeid og ansvarsbevissthet er nødvendig når det skal avgjøres hvem som skal bli døpt. Enda en gang har jeg lyst til å understreke at høy og lav kristenstandard i de yngre kirker avgjøres før dåpen. La oss enda en gang sitere dr. Nevius: «Gjør det ikke for lettvint å bli en kristen.» Gudsordet sier oss klart at porten *er trang* som fører til Livet. Derfor er det farlig å gjøre den trange porten bred.

De som søker Gud blir frelst gjennom Ordet, Ånden og vernet, men dette tar så visst ikke ansvaret fra Herrens medarbeidere. Misjonærer, diakoner, evangelister og bibelkvinner må arbeide sammen med dette ene for øyet: å føre de som søker frelse til Jesus Kristus. Her gjelder det å ha godt kjennskap til dåpskandidatene. For å oppnå dette trenger misjonæren for-trolighet og hjelp.

Min erfaring er at i unge menigheter, hvor det ofte er uerfarne diakoner, var det ikke alltid så lett å få i stand et intimt samarbeid omkring dette spørsmålet. Kineserne f. eks. hadde stundom en følelse av at det å være undervist til dåp og ikke bli døpt, var det samme som å miste ansiktet (tio lien). Vårt ansvar som misjonærer er å la våre medarbeidere forstå alvorret med dåpen. Hver eneste diakon, eldste eller andre medarbeidere må åpent og ærlig la sin mening om dåpskandidatene komme til uttrykk. Hvorledes er han blitt i heimen siden han valgte Kristus, og på arbeidsplassen, og hvorledes bruker han fritiden osv.? Dette er ikke uvedkommende spørsmål for de som er ansvarlig for dåpshandlingen.

Det å ha mange dømte og aldri se dem mer i kristenflokken, men finne dem leve fortsatt som hedninger, er en skam for den kristne kirke. I mange slike tilfelle må vi anerkjenne sannheten. Det var vår feil at det ble slik. Da vi nå har dette spørsmål om kirketukt foran oss, er vi sanne når vi erkjenner at vi har døpt altfor mange hedninger som ikke ble kristne.

Som en avslutning på denne drøftelsen av dåpskandidatenes standard, vil jeg nevne at det er en selvfølge at alle skal kunne Luthers lille katekisme før det kan bli tale om dåp.

Kirketukt mellom de dømte

Av det foregående går det fram at jeg mener kirketukten i virkeligheten begynner før dåpen. Grunnlaget for effektiv kirketukt er lagt før dåpshandlingen er foretatt. Kirketukten må utføres i samsvar med hva Ordet sier, og ved kjennskap til dem som kirketukten vedkommer. Det er de gudfryktige nasjonale kristne («nasjonal» brukes istedenfor det gamle belastede ordet «innfødt»), som forstår sine egne best, som må være de aktive ved avgjørelsen i disiplinere saker.

Fedredyrkelse

En hard prøve for mange kristne i Det fjerne østen er spørsmålet om hvorledes de skal forholde seg til de avdøde. I dette spørsmål merker en hvor dype røtter buddhisme og shintoisme

har slått i Østens folkesjel. Mange kristne er derfor kommet i hard anfektelse, f. eks. ved en hedensk begravelse. Herrens bud sier jo: «Hedre din far og mor —.» Skillet mellom å *hedre* og å *tilbe* er ikke alltid så klart for en nyomvendt buddhist. Særlig ved hedenske begravelser er fristelsen nær til å gå over streken mellom *hedre* og *tilbe*.

Når de kristne tar del i en begravelse forrettet av en buddhist-prest, bør de alltid holde seg i bakgrunnen. La de ikke ta del i seremoniene i det hele tatt. Ved en slik oppførsel vil nok slektninger og naboer føle seg ille berørt. Men det er ingen ting å gjøre med det. Her gjelder det gudslivet og Herrens sak. Dersom de kristne oppfører seg som hedninger ved slike anledninger, bør de bli satt under kirketukt, ekskludert fra nattverd-samfunnet. Herrens ord er også gitt oss for å markere linjen mellom troende og vantro.

Å vise venner bort fra nattverd-bordet er ingen lett sak. Jeg har selv erfaringer om hva det koster. Men ved å gjøre det, har jeg reddet min samvittighet. At Guds rike vinner i åndelig kraft ved å la Jesu legeme og blod være for hans venner som gjennom liv og vitnesbyrd viser at de hører ham til, er utenom hver tvil. Vi kan ikke se forbi ordet: «Derfor, hver som eter brødet eller drikker Herrens kalk uverdigg, han bli skyldig i Herrens legeme og blod» (1. Kor. 11.26).

I ikke-kristne land er hele livet ofte gjennomvevet av overtro og gamle skikker som er fremmed for oss utlendinger. En klok misjonær vil vandre forsiktig og søke råd hos de nasjonale kristne og vise sin villighet og vennlig samarbeid så langt som Guds ord tillater det, i spørsmålet om å øve kirketukt ved nattverd-bordet.

Uærlighet i pengesaker — og sladder

En misjonær får ofte i oppdrag å megle mellom kristne, ikke minst når det gjelder saker som har med penger å gjøre — eller med sladder.

Mens jeg var misjonær i Manchuria, kom en dag en kristen fra en utstasjon og ba meg komme og «redde kristenflokken».

«Djevelen holder på å rive alt i stykker», sa han. Jeg kom dit opp en lørdagskveld, og jeg ble bedt om å tale ved gudstjenesten søndag. Den lørdags ettermiddagen gikk jeg fra hjem til hjem og fant kristenflokkene i en ynkelig forfatning. Giftige tunger hadde splittet flokkene i to fiendtlige grupper.

Teksten for den søndagen, fjerde søndag etter treenighet, var Matt. 7.1-7: «Hvorfor ser du splinten i din brors øye, men bjelken i ditt eget øye blir du ikke var.» Det er vel unødvendig å si at det var ikke lett å bære dette budskapet frem, da det var ingen mottakelighet. Det var nattverd-søndag, men jeg avlyste nattverden, med den begrunnelse at disse to flokker ikke burde møte ved Herrens bord slik som stillingen var.

Eldste i menigheten hadde noe ugriper i pengesaker. Det var trolig den første årsak til denne sorgelige situasjon i menigheten. Etter gudstjenesten tok jeg en runde rundt i hjemmene igjen, og fant ut at her var det sagt direkte løgner for å skade en kristen bror. Jeg gikk til eldste i menigheten. Han fortalte hele historien og bekjente sin uærlighet i pengesaker, og var villig til å gjøre alt godt igjen. Jeg ba ham komme til kirken til kveldsmøtet, men han sa nei.

Om kvelden var så å si hele menigheten samlet. En av diakonene begynte med et fryktelig angrep på motparten og den eldste. Det gikk så vidt at jeg bemerket at det sømmer seg ikke å angripe offentlig et menneske som ikke er til stede, for å forsvare seg selv. Vi visste ikke at vedkommende satt i rommet ved siden av og hørte hvert eneste ord som ble sagt. Han kom inn og sa: «Det du nå har sagt om meg, er sant, men hva du og dine venner har sagt andre steder, er løgn.» Og så la han til: «Jeg ber dere alle om tilgivelse», og brast i gråt. Diakonen som var den angripende part, sa: «Jeg har faret med usannheter, jeg har løyet, kan du tilgi meg?» Dermed ble det et oppgjørsmøte som jeg aldri har opplevd maken til. Det var ikke vanskelig å bøye sine knær sammen den kvelden, og nattverd-stunden som fulgte etterpå, tilhører en av de største opplevelser jeg har hatt som misjonær. Den Hellige Ånd kom over oss. Dette ble innledningen til vekkingen der i den byen. Nattverden er et

styrkemåltid for de helliges samfunn. Som styrkemåltid står det også i kirketuktens tjeneste.

Å «så med gråt» betyr først av alt tårer over oss selv som tjenere i Guds rike.

Konklusjon

Å øve kirketukt skjer fremfor alt ved Guds-ordet selv, og gjennom de helliges samfunn som er den eneste sanne kirke. Denne autoritet er ikke gitt til noen annen. På misjonsmarkene, hvor stillingen er så lik den opprinnelige kirke, utføres kirketukten virksomt når den bare holder seg til hva Skriften sier.